

ע"פ 5432/20 - מהדי גיהאד קבהא ו-3 אח' נגד מדינת ישראל, פלוני

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 5432/20

לפני:

כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט י' אלרון

המערערים:

1. מהדי גיהאד קבהא ו-3 אח'

נגד

המשיבים:

1. מדינת ישראל
2. פלוני

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי חיפה ב-
ת"פ 18410-04-19 מיום 18.06.2020 שניתן על ידי
כב' השופט א' פורת

תאריך הישיבה:

ט"ז בכסלו התשפ"א (02.12.2020)

בשם המערערים:

עו"ד נירה שגב; עו"ד חליל ביאדי

בשם המשיבים:

עו"ד לינור בן אוליאל

פסק-דין

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט א' פורת) בת"פ 18410-04-19 מיום 18.6.2020, בגדרו נגזרו על המערערים עונשי מאסר בפועל. זאת, בגין הרשעתם בשורת עבירות שעניינן בין היתר באיומיהם על המתלונן, גרימת נזק לרכושו ורכוש משפחתו, ותקיפתו - אשר במהלכה הושחתו פניו.

עיקרי העובדות הצריכות לעניין

2. על פי המפורט בכתב האישום המתוקן, ביום 23.3.2019 נסע מערער 1 ברכבו בסמוך לחנות אשר בבעלות אחיו של המתלונן ולחנות גיסו, קילל את האח, ואיים עליו כי הוא ואחרים ישובו למקום ויגרמו נזק לחנותו. זאת, חרף החלטת בית משפט השלום בחדרה מיום 9.12.2018, בגדרה אסר על בני המשפחות "ליצור כל קשר בעל תוכן מאיים" ביניהן, לשון כתב האישום המתוקן.

דקות ספורות לאחר מכן, הגיעו המערערים לחנויות מצויידיים באלות ומלווים באחרים והסבו להן נזק. זמן קצר לאחר מכן, הבחין המערער 3 במתלונן אשר שהה באותה עת ברכבו בקרבת מקום, ניגש אליו, וניסה להוציאו מהרכב. המתלונן נמלט מהמקום ברכבו בבהלה בעוד המערער 3 רץ בעקבותיו.

במנוסתו, נכנס המתלונן לרחוב ללא מוצא. בעת שהחל לשוב על עקבותיו במטרה להיחלץ מהמקום, הגיעו המערערים 1, 2 ו-4 חמושים באלות ובסכין, ברכב בעל לוחית זיהוי מזויפת אשר רישונו פג זה מכבר.

המערער 2, אשר נהג ברכב חרף היותו בשלילת רישיון נהיגה לצמיתות, התנגש במכוון ובעוצמה בחזית רכבו של המתלונן, במטרה לעצור אותו ממנוסתו.

או אז, יצאו השלושה מרכבם, תפסו את המתלונן שהחל לנוס על נפשו, ויחד עם המערער 3, אשר הצטרף אליהם, היכו בו בכל חלקי גופו תוך שימוש באלות מתכת ועץ ובאגרופים, על אף תחינותיו כי יניחו לו - ואיימו עליו כי יגרמו למותו.

בשלב מסוים, שלף המערער 1 סכין, התקרב אל המתלונן אשר שב והתחנן על חייו, וקרא למותו. המערערים 2 ו-3 החזיקו בגופו של המתלונן, והמערער 1 אחז בפניו וחתכם לאורכם, ממצחו של המתלונן ועד לאחורי אוזנו השמאלית, באומרו: "זה בשביל לא לשכוח אותי כל החיים, שתהיה לך צלקת כל החיים, שתזכור אותי טוב".

המערערים הפילו את המתלונן ארצה, המשיכו להכותו בעודו שכוב על הקרקע, וחתכו את עורו באמצעות הסכין באזור החזה והגב.

עוברי אורח שהגיעו למקום בשל זעקות המתלונן צעקו לעבר המערערים שיחדלו ממעשיהם, אולם הללו

המשיכו להכותו תוך שהמערער 1 הפטיר לעברו: "תמות יא מניאק, מפה לקבר".

לבסוף, נמלטו המערערים מהמקום רגלית, ואילו המתלונן הובהל לבית החולים תוך שהוא סובל מחבלות חמורות ונזקק לאשפוז למשך ימים מספר.

בגין מעשים אלו, יוחסו למערערים עבירת החזקת סכין שלא כדין בצוותא, לפי סעיפים 186(א) ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ועבירת היזק בזדון בצוותא, לפי סעיפים 452 ו-29 לחוק זה.

נוסף על כך, למערערים 2-4 יוחסה עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בצוותא, לפי סעיפים 333, 335(א)(1) ו-29 לחוק העונשין; ולמערער 1 יוחסה עבירה של חבלה בכוונה מחמירה בצוותא, לפי סעיפים 329(א)(1) ו-29 לחוק העונשין.

כמו כן, למערער 2 יוחסו עבירות של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיפים 67 ו-62 לפקודת התעבורה [נוסחחדש]; נהיגה ללא רישיון רכב בתוקף, לפי סעיפים 2 ו-62 לפקודה זו; ונהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסחחדש], התש"ל-1970.

ההליך בבית המשפט המחוזי

3. ביום 5.4.2020 הורשעו המערערים, על פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון, בעבירות אשר יוחסו להם בכתב האישום המתוקן.

לבקשת המערער 3, צורף לגזר דינו תיק נוסף (ת"פ (שלום חד') 18-05-2037) שבו הורשע על פי הודאתו בעבירה של הסעת תושבים זרים שלא כדין לפי סעיף 12א(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, בנסיבות סעיף 12א(ג)(1א)(ב) לחוקזה (להלן: התיק המצורף).

4. בגזר דינו מיום 18.6.2020, עמד בית המשפט המחוזי על חומרת מעשיהם של המערערים, אשר פגעו בערכים שעניינם בהגנה על בריאות הגוף ושלמותו, ובהגנה על הרכוש, וקבע כי הפגיעה בערכים אלו היתה גבוהה לנוכח חומרת העבירות ותוצאותיהן הקשות. בהקשר זה צוין כי כעולה מתסקיר נפגע העבירה, נגרמו למתלונן נזקים קשים במישור הפיזי, הנפשי והכלכלי, שעמם ייאלץ להתמודד במשך שנים ארוכות.

בהתאם למדיניות הענישה הנוהגת, לנוכח הרשעתו של המערער 1 בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, ובשים לב לחלקו הדומיננטי בתקיפה ובאיומים על חיי המתלונן, נקבע בעניינו מתחם של 6-9 שנות מאסר בפועל; למערער 2, אשר יחד עם המערער 3 החזיק את המתלונן בעת שהתבצע חתך בפניו, ונהג ברכב על אף שרישיונו נשלל לצמיתות - נקבע מתחם של 40-72 חודשי מאסר בפועל; למערער 3 נקבע מתחם של 35-70 חודשי מאסר בפועל; ואילו למערער 4, אשר לא נטל חלק פעיל בהשחתת פניו של המתלונן, נקבע מתחם של 30-70 חודשי מאסר בפועל.

5. בקביעת עונשיהם בתוך מתחמים אלו, שקל בית המשפט המחוזי לחומרא את עברו הפלילי של המערער 1, אשר ריצה בעבר עונש של 24 חודשי מאסר בפועל בגין הרשעתו בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ולחובתו אף הרשעה בעבירה של תקיפת שוטר; ואת עברו התעבורתי של המערער 2, אשר לא היה בו כדי להרתיעו מביצוע עבירות תעבורה חמורות במהלך האירוע דנן.

עוד הדגיש בית המשפט המחוזי, כי המערערים לא הותירו עליו רושם שלפיו הם התחרטו חרטה כנה על מעשיהם, ואף מטעם זה קיים צורך בענישה מוחשית ומרתיעה שיהיה בה כדי לצמצם את החשש להישנות מעשים דומים על ידם בעתיד.

מנגד, נשקלה לקולא הודאתם של המערערים במיוחס להם, אף שזו נעשתה רק בתום פרשת התביעה; היותם הורים לילדים צעירים והמפרנסים העיקריים במשפחותיהם; ומעצם של המערערים 3 ו-4 באיזוק אלקטרוני למשך 9 חודשים.

לאור כל האמור, גזר בית המשפט המחוזי על המערער 1 עונש של 7 שנות מאסר בפועל, פיצוי בסך 25,000 ש"ח למתלונן, ומאסר מותנה; על המערער 2 נגזרו עונשים של 45 חודשי מאסר בפועל, פיצוי בסך 10,000 ש"ח למתלונן, ומאסר מותנה; עונשו של המערער 3 נגזר ל-37 חודשי מאסר בפועל, פיצוי בסך 10,000 ש"ח למתלונן, ומאסר מותנה, כאשר לכך נלווה עונש בגין התיק המצורף, של 3 חודשי מאסר בפועל שירוצו במצטבר, ופסילת מותנית של רישיון הנהיגה שלו; ואילו על המערער 4 נגזרו עונשים של 32 חודשי מאסר בפועל, פיצוי בסך 10,000 ש"ח למתלונן, ומאסר מותנה.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

6. הערעור שלפנינו מופנה כלפי חומרת עונשי המאסר בפועל שנגזרו על המערערים, החורגתלשיטתם באופן קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים.

עוד נטען, כי בית המשפט המחוזי לא נתן משקל מספיק להודאותיהם. לשיטתם, אומנם הודאותיהם ניתנו בשלב מאוחר בהליך, אולם "לו כתב האישום היה מוגש מלכתחילה במתכונת המתוקנת היו נחסכים שמיעת המתלוננים ובית המשפט היה חוסך זמן שיפוטי יקר", כלשונם.

נוסף על כך נטען, כי יום קודם לאירועים דנן פנה המערער 1 למשטרה והלין על איומים וקללות מצד המתלונן, ואף סיפר כי הוא חושד שברשות המתלונן נמצא אקדח. לטענתם, משתלונתו לא טופלה, ובשים לב לסכסוך המשפחתי בין הצדדים - הרי שהאירוע "נכפה" עליהם, ואף זאת, כך נטען, יש לשקול לזכותם.

בדיון שנערך לפנינו ביום 1.12.2020 שבה באת-כוח המערערים על טענות אלו, והוסיפה כי ביום 7.10.2020 נחתם הסכם "סולחה" בין הצדדים. לטענתה, אף מטעם זה יש להקל בעונשיהם.

7. מנגד, באת כוח המשיבה סמכה ידיה על גזר דינו של בית המשפט המחוזי וביקשה לדחות את הערעור.

הודגש כי נסיבותיו החמורות של האירוע והנזקים הקשים אשר נגרמו למתלונן, כפי שמשתקפים מתסקיר נפגע העבירה, מצדיקים ענישה מחמירה ומרתיעה. זאת, בפרט בשים לב לכך שהמעשים נעשו תוך הפרה של החלטה שיפוטית שניתנה כשלושה חודשים בלבד עובר לאירוע; ולעברו הפלילי של המערער 1 הכולל עבירת אלימות בגינה נשא בעבר בעונש מאסר בפועל.

לבסוף נטען כי אין לייחס משקל רב להסכם ה"סולחה" שנערך בין הצדדים, שכן אין לדעת מה עומד בבסיסו לנוכח פערי הכוחות בין הצדדים.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בנימוקי הערעור ובנספחיו, ושמעתי את טיעוני באות כוח הצדדים בדיון שהתקיים לפנינו, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, וכך אציע לחבריי לעשות.

כידוע, לערכאה הדיונית מסור שיקול דעת רחב בבואה לגזור את דינו של הנאשם, ולא בנקל תתערב ערכאת הערעור בעונש שנגזר על ידה. התערבות כאמור תיעשה כאשר העונש שנקבע סוטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, או כאשר קיימים שיקולי צדק אחרים המטים את הכף לעבר הקלה בעונש (ע"פ 6469/19 אבו דקה נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (27.11.2019)).

בנסיבות המקרה דנן, לנוכח חומרת המעשים בהם הורשעו המערערים ובשים לב לתוצאותיהם הקשות, איני סבור כי קיימת עילה המצדיקה התערבות בעונשם.

9. המסכת העובדתית המתוארת בכתב האישום המתוקן, שבו הורשעו המערערים, מגוללת השתלשלות אירועים חמורה, קשה ואלימה. המערערים איימו על בני משפחת המתלונן, הסבו נזק לרכושם, רדפו אחריו, פגעו בגופו והותירו מום בפניו, אשר ישמש כ"אות קין", למען יידעו הכול מה עונשו של מי ש"העז" להתעמת עימם. תמונות הממחישות את הפגיעה בגופו של המתלונן אף הוצגו לעיונו בדיון, ולא ניתן אלא לתהות הכיצד אירוע כה חמור וברוטאלי התרחש לאור יום.

אין להשלים עם האופן בו נטלו המערערים את החוק לידיהם, וביקשו לזרוע הרס, אימה ופחד בקרב המתלונן ובני משפחתו. על בתי המשפט ליתן ביטוי לחומרה שיש לראות בהתנהלות אלימה ובריונית של חבורות עבריינים הפוגעות בתחושת הביטחון הבסיסית בחברה, ונטולות את הדין לידיהן. על כן, יש לקבוע ענישה חמורה ומרתיעה בגין מעשים כגון אלו, בתקווה כי יהיה בכך כדי למנוע את הישנותם של אירועים דומים.

בנסיבות אלו, אני סבור כי עונשיהם של המערערים הולמים את חומרת העבירות בהן הם הורשעו - ואין להקל עימם.

10. בהתייחס להסכם ה"סולחה" שנערך בין הצדדים, הרי שכפי שציינה באת כוח המשיבה, אין אנו יודעים מה עמד מאחורי הסכם זה. הדברים מקבלים משנה תוקף לאור הסכמתם על "שלילת" זכותו של המתלונן לפיצויים אשר נפסק כי על המערערים לשלם לו (וראו גם ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח, בפסקה 22 לחוות דעתי (5.11.2019)).

מכל מקום, אני סבור כי יש בהסכם זה כדי לייתר את חיוב המערערים בתשלום הפיצויים שנקבעו לטובת המתלונן, ועל המערערים היה לעמוד בתשלומים כפי שנפסקו על ידי בית המשפט המחוזי - שהרי דינו לעניין גבייתו כדין קנס (סעיף 77(ג) לחוק העונשין).

11. אשר על כן, אציע לחבריי כי נדחה את הערעור, ונותיר את העונשים שנגזרו על המערערים על כנם.

שׁוֹפֵט

השופט נ' הנדל:

אני מסכים.

שׁוֹפֵט

השופט ד' מינץ:

אני מסכים.

שׁוֹפֵט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' אלרון.

ניתן היום, ה' בטבת התשפ"א (20.12.2020).

שופט

שופט

שופט
